

отиѣхъ агарѣнетѣ, сичко загина; остапахме само ние сироти, и като вдовица слѣдъ левѣнъ мажъ, оста сирота и нашата земя, както и ние! Въ таково едно време, дружино, подадохме ние единъ другому ръка и побратимихме се; това ти е нашата дружина! нѣма по-свети узи ¹⁾ отъ нейнитѣ. Башта обича дѣтето си, майка обича дѣтето си, дѣте обича башта и майка; но нашето не е така, братие: обича и звѣръ дѣтето си! но да се сроди въ родство по душата, а не по крѣвта, може само човѣкъ. И въ други земи е имало другаре, но такива, като въ руската земя, такива не е имало. Вамъ се е случвало не на одного, да се скитате по много време на чужбина: гледашъ и тамъ хора! и той Божи човѣкъ, и разприкажешъ се съ него, като съ свой; а кога доде да си изкажешъ слово отъ сърдцето — видишъ: нѣма! умни хора, ама нѣ ония; и тѣ хора, а нѣ ония! нѣ, братенца, да ибичашъ така, както обича руска душа, да обичашъ нѣ да речешъ съ умътъ или съ друго нѣшто, а съ сичко, што ти е далъ Богъ, и шгото е въ тебе — ха!.....“ рече Тарасъ, махнѣ съ ръка, потресе сива глава, заемѣ се подъ мустакъ, и рече: „Нѣ, никой не може така да обича! Знамя, проклето стана сега и въ нашата земя: мислятъ само едно, да имъ сѣ цѣли копцитѣ съ жито, сѣното и добитѣкътъ, и да имъ сѣ пльни зимницитѣ съ запечатани бѣчи медовина; приематъ, не знамя, какви агарѣнски обичае; гнусѣтъ се отъ езика си; единъ съ други не приказватъ; единъ другиго продаватъ, както продаватъ на пазарѣтъ бездушната тваръ. За тѣхъ е много по-мило отъ побратимството милостта отъ чужди краля, та нѣ и краля, а оскудната милостъ на единъ полски магнатъ¹⁾, който го рита въ зѣбигѣ съ жѣлта си чизма. Но и въ найдолний човѣкъ, какъвто и да е, макаръ цѣлъ да е рѣждѣсалъ въ преклоняване глава, има и въ него, другаре, трошица руско чувство; събуди-ште се и той нѣкога, и ште се удари, горкиятъ, съ ръцѣ въ грѣдитѣ; ште се хване за глава, ште прокълне съ гласъ низкиятъ си животъ, готовъ съ мажи да искупи това срамно дѣло. Та нека знаѣтъ еничкитѣ, какво нѣшто е дружина въ руската земя! Кога е дошло време да се мре, никому отъ тѣхъ нѣма да се случи да умре така! никому! не държи имъ тѣмъ мишата натура тѣхна!“

Така говорѣше войводата, и кога договори рѣчта, съ оште тресѣ

1) Връзки.

1) Великожа, годѣмецъ.